

ΕΤΟΣ Α.

Μάιος 1966

Φύλλον 2ον

Η "ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ," Ίστορία - Ανάγκες

Η εκκλησία του Ερηθοκαμπίου α' Αγία Τριάδα είναι σχετικώς νέα. Με το όνομα 'Αγία Τριάς υπήρχε πρό πενήτην οικίαν περίπου άλλη εκκλησία της οποίας το ιστορικόν έχει ως εξής: Αύτη επί Τουρκοκρατίας ήτο τζαμί και διπλῶς υπήρχε ένας ὑψηλὸς μιναρέ. Ὅταν οἱ Τούρκοι ἐγκατέλειψαν τὸ χωριό, οἱ Χριστιανοὶ πρόγονοὶ μας μετέφεραν τὸ τζαμί σὲ ἐκκλησία, τὴν ὁποίαν ἀφ' ἔφεραν εἰς τὴν Τρισυπόστατον θεοτήτά μας καὶ τὸν μιναρέ εἰς κωδωνοστάσιον. Ἔτσι ἐγένετο ἡ πρώτη ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ, μαρ ἡ ὁποία πα-

ρέμεινον εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν ἐπὶ ἀρκετὰ χρόνια. Τὸ 1897 ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἀπὸ τοὺς (μακκρῖτες ἴλους τὴν ᾠρὰ) Ἰωάν. Σαλωμὸν δικηγόρον, Γεωρ. Κυριακάκον δικηγόρον, Γ. Σκουριώτην καθηγητὴν (σολοάργην), Παν. Μιχαλακάκον καὶ τὸν ἱερέα Παν. Κονιδῆν ἐθεμέλιωσε τὴν σημερινὴν ἐκκλησίαν εἰς οἰκὸπεδον δωρηθὲν ὑπὸ τοῦ Παν. Μιχαλακάκου. Ὅταν, τὸ 1902 περίπου ἐγένετο τὰ ἐγκαίνια ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Θεσσαλίας ἡ παλαιὰ ἐκκλησία καταδαφίσθη καὶ μετέπειτα εἰς τὴν θέσιν τῆς Ἁγίας Τραπεζῆς ἐκτίσθη τὸ σημερινὸν εἰκονοστάσι μετὰ πάντα τε ἀναμμένο καντηλάκι του.

Μὰ ἡ ἐκκλησία μας ἔχει πάντα εἰς ἀνάγκας τῆς. Μετὰ τὸν ἐξωτερικὸν ἐξωραϊσμὸν τῆς, ποῦ μετὰ τὸσο κόπο καὶ ἐπιμονὴν καταφεροῦν νὰ φέρουν εἰς θέρας τὰ μέλη τοῦ συλλόγου κυριῶν καὶ δεσποινίδων, προβάλλει: α) ἡ ἀλοκλήρωσις τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ τοῦ καθαρισμοῦ τῶν μαρμάρων τῆς τοιμενοστρώσεως τοῦ γύρου τῆς ἐκκλησίας χώρου, καθὼς καὶ ὁ καλλωπισμὸς τοῦ ἀνθοκήπου.

β) Τὸ φρεσκαρισμὸς τοῦ κωδωνοστασίου διὰ τῆς τριβῆς τῶν τοιμενολιθῶν μετὰ συρματόβουτσα.

ΟΙ ΣΛΑΒΟΙ ΣΤΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΣ

Οι επιδρομές των Σλάβων και ή εγκατάστασι τους στη χώρα μας είναι γεγονός δοκιμασίας αναμφισβήτητης, αλλά χωρίς τη σημασία που αποδόθηκε σ' αυτό, κυρίως μετά το 1830, όταν ο Γερμανός ιστορικός FALLME-RAYER δημοσίευσε μελέτη, στην οποία παρερμηνεύοντας ώρισμα χωρία Βυζαντινών συγγραφέων. Μένανδρου και Προκόπιου, καταγίνεται στη χιμαιρική προσπάθεια ν' αποδείξει ότι οι συχνές επιθέσεις των Άβάρων και οι περιλάλητες μετατοπίσεις των Σλάβων αλλοίωσαν τον εθνολογικό μας χαρακτήρα και ανέκοψαν τη φυσική μας διαδρομή. Η αλήθεια είναι ότι, όχι τον 6ο μ. Χ. αιώνα (578-588), αλλά τον 8ο, οι Σλάβοι, με την ευκαιρία του μεγάλου λοιμού, που είχε ένσκήψει (746) εισδύουν ειρηνικά στο έσωτερικό της Χώρας και καταλαμβάνουν έπικαιρα σημεία ορεινών περιοχών.

Η μικρή διερεύνησι του θέματος επιτρέπει να καταλήξουμε σε γενικότερης μορφής συμπεράσματα και να σημειώσουμε ότι ή έποικήσι στη Λακωνία γίνεται επί Κωνσταντίνου Ε' (740-775) με δύο φυλές Σλάβων των Μηλιγγών και των Έζεριτών, που κατέλαβαν αντίστοιχα τη δυτική και ανατολική πλευρά του Ταυγέτου, χωρίς συγκεκριμένες επιδιώξεις, χωρίς πολιτικούς προσανατολισμούς.

Γενικά οι Σλάβοι ήταν λαός ποιμενικός, σκληραγωγημένος, που «αγογγύστως ζέστην, ψύχος, βροχήν, γυμνότητα και άσιτιαν έφερον». Δεν ευτύχησαν να αποκτήσουν ισχυρούς άρχηγούς και «έν δημοκρατία εκ παλαιού έβίωτον». Χωρίς προηγούμενο ανάλογο ή έποικήσι τους δέ μοιάζει με έπεκτατισμό μιλιταριστικής μορφής και δέ θά χαρακτηρίση άρνητικά τη διαμορφωμένη έλληνική ζωή, παρά με λίγες λέξεις του ποιμενικού λεξιλογίου (γκλίτσα, στρούγκα, στήνη τσοπάνης, ρόκα, γκιόσα, κορκοφίγγι, βελέτζα κ. ά) και με περισσότερες τοπωνυμικές.

Στά μέρη μας οι Σλάβοι έζησαν

κοντά στον Άγιο Σπυρίδωνα, όπως, επιπρόσθετα, μαρτυρεί το πλήθος των ονοματοθεσιών της περιοχής. Και συντρέχουν πολλοί λόγοι σ' αυτό. Ειδικά δέ το παραποτάμιο έδαφος, με έπάρκεια πηγαιού νερού, κατάλληλο για συντήρησι της ποιμενικής ζωής καθ' όλο το διάστημα του χρόνου. Δεν πρέπει όμως ν' άπορήση κανείς, γιατί, συναγμένοι σ' εκείνα τα μέρη, οι Σλάβοι δεν άφησον ίχνη που να μαρτυρούν τη διάβασί τους. Πρώτα-πρώτα δεν ήταν πολλοί και δεύτερον κατοίκησαν σε αυτοσχέδιες καλύβες. Τα συμπεράσματά μας δέ μπορούμε να τα θελελιώσουμε με μιá καλοεξέτασι των τοπωνυμίων. Σλάβικο είναι το μπαρμπανίτσα (όπως Ζερμίτσα, Πολοβίτσα). Η ρασίνα έπίσης Σλάβικη έχει τη καταγωγή, που πρέπει να σημαίνη δροσοστολίδα. Προσπάθεια να συνδυαστή με το μυθικό γυιό του Ηρακλή και της Λυσίππης, Έρασίνο, πρέπει να αποκλεισθή. Το ίδ ο έχουμε να πούμε για το κρισίνα καθώς για το γλάτσα, που σημαίνει τόπος όλισθηρός. Όσο για το σφεντονικός, με τη κοινή κατάληξι-νικ (σπουτ-νικ) δέ χωράει καμία αντίρρησι για τη σλάβικη πρόλευσι. Έννών το σκούντρα πρέπει να έρμηνευθή από το λατινικό **CONTRA** (άπέναντι).

Έδω στη σκιά του Ταυγέτου θά ζήσουν στην αρχή ήσυχα, σαν νομιμόφρονες υπήκοοι. Άργότερα όμως θά οργανώσουν ύποτυπώδη σύνδεσμο και θά λαφυρογωγήσουν τα γύρω χωριά (μικροί συνοικισμοί, κατάλοιπα της αρχαίας Φάριδας). Η περιστολή της άνταρσίας γίνεται το 783 μ. Χ. από το στρατηγό Σταυράκιο, που δευτερώνεται έντονότερη το 807 με σκοπό τη κατάληψι της Πάτρας, στην όποια ενεργό μέρος έλαβαν όλοι οι Έζερίτες της περιοχής μας. Άλλά μετά την ήττα τους θά πάψουν να άπασχολούν τους κατοίκους και θά έπιδοθούν στα ειρηνικά τους έργα. Η έθνική τους ιδιομορφία θά διατηρηθή μέχρι το 970 περίπου, όποτε θά μοιράσουν τα ένδιαφέροντά τους με τους Έλληνες, όταν σε μιá προσπάθεια της έκκλησίας, στην όποια πρώτα-

(Συνέχεια εις την 4η σελίδα)

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΥΡΩΣ

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΛΙΑΚΑΚΟΥ

Ὁμιλήσαντες εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον μας διὰ τὸν πύργον τῆς Μούσγας ἐρχόμεθα σήμερον νὰ σταθῶμεν ἔμπροσθεν ἐνὸς ἄλλου, ἀκόμη παλαιότερου Πύργου καὶ νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὸ παρελθὸν του. Εὐρίσκεται οὗτος εἰς τὰ Λιακεία καὶ ὑπῆρξε κι' αὐτὸς ἡ κατοικία ἐνὸς Τούρκου Σπαῆ, τοῦ Δερβούκου.

Πρὶν ἀκόμη ἐκραγῆ ἡ ἥρωικὴ ἐπανάστασις ὁ πύργος ἔχει ἤδη κτισθῆ. Ὁ οἰκοδεσπότης του εἶχε τότε ὑπὸ τὴν κατοχὴν του μεγάλην ἔκτασιν, ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Κυριακὴν μέχρι Παλαιοχωρίου καὶ ἀπὸ τὸ Ἐηροκάμπιον μέχρι Καμινίων. Ἦτο ἀληθῶς πλούσιος Σπαῆς.

Τὸ 1821, ὅταν ἡ Τριπολις ἐκινδύνευε μεταξὺ τῶν ἄλλων Τούρκων, οἱ ὁποῖοι ἐκλήθησαν εἰς βοήθειαν ἦτο καὶ ὁ Δερβούκος. Ἐτρέξε πρόθυμος εἰς τὴν κλήσιν τοῦ Κιαγαγιάμπεη, ἀφοῦ κατέλιπε τὸν πύργον καὶ τὴν περιουσίαν εἰς τὸν Ἐλληνα Θεοδόσιον Λιακάκον, τὸν εὐρισκόμενον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ἕως οὗτος ἐπιστρέψῃ ἐκ Τριπόλεως.

Ἀλλὰ δὲν ἐπέστρεψε πλέον ποτὲ. Ὅτε συνετελέσθη ἡ ὀνομαστικὴ ἄλωσις (23 Σεπτεμβρίου 1821) ἦτο καὶ αὐτὸς εἰς ἓκ τῶν πολλῶν φανευθέντων.

Τοιοιουτρόπως ἡ περιουσία κι' ὁ πύργος παρέμειναν εἰς τὸν Θεοδόσιον Λιακάκον.

Ἡ παράδοσις λέγει ὅτι τὸ πολῦτιμον προῖόν τῶν ἐλαιῶνων του, τὸ ὁποῖον ἐλαμβάνετο εἰς ἰδιόκτητον ἐλαιοτριβεῖον, ἐλευθερούμενον ἔφθανε μέχρι

(Συνέχεια εἰς τὴν 6η σελίδα)

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΩΝ ΩΡΩΝ

ΙΕΡΕΙΣ ΤΟΥ ΞΗΡΟΚΑΜΠΙΟΥ

B.'

ΦΙΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ἐκ τῆς παραδόσεως καὶ πάλιν πληροφοροῦμεθα τὰ γεγονότα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν βίον τοῦ δευτέρου γνωστοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου μας, τοῦ Ψινάκη Δημητρίου.

Οὗτος, Κρητικὸς τὴν καταγωγὴν, γεννηθεὶς εἰς τὸ χωρίον Δαφνὶ περὶ τὸ 1810 διέμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ τινα ἔτη ὡς ἱερεὺς, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἦλθε εἰς Ξηροκάμπιον καὶ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του ἐξεπλήρωσε πιστῶς τὰ καθήκοντα τοῦ κληρικοῦ, ἐνῶ ἡ ἀγαθὴ μνήμη τὴν ὁποίαν κατέλιπε τὸν συνάδευεν ἐπὶ δεκαετίας ὀλοκλήρους.

Ἄγιος ἄνθρωπος, εἰλικρινῆς εὐσεβῆς ἰδοὺ οἱ χαρακτηρισμοὶ, οἱ ὁποῖοι τοῦ ἀπεδίδοντο.

Καὶ ὄντως ἦσαν ἀληθεῖς, καθ' ὅσον δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν.

Διῆγε βίον εὐτυχῆ κατοικῶν εἰς τὴν οἰκίαν ἐνθα διαμένει σήμερον ἡ ἐγγονὴ του, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφιλοξενήθη καὶ ὁ Γραμματεὺς νῆς Βασιλίσσης Ὀλγας, ὅταν κάποτε ἐπεσκέφθη τὸ χωρίον μας.

Ἐξετίμησε δὲ ὁ Γραμματεὺς οὗτος τὸν ἱερέα τόσον, ὥστε ἐδώρησε εἰς αὐτὸν χρυσοῦν πολῦτιμον σταυρὸν διὰ τὰς θυγατέρας του, ὅστις ἀτυχῶς σήμερον δὲν σφάζεται.

Ὁ παπὰ—Ψινάκης ἀπέκτησεν ὀκτὼ τέκνα, τέσσαρα ἄρρενα καὶ τέσσαρα θήλεα.

Ὁ υἱὸς του Γεώργιος ἐγκατεστάθη εἰς τὸ Γαλάζιον τῆς Ρουμανίας, ὁ δὲ Ἡλίας εἰς τὴν Σμύρνην.

Συγκλίνουσαι πληροφορίαι τὸν φέρουν ὡς ἀποθανόντα περὶ τὸ 1890.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ Π. ΣΟΛΩΜΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου
Γονέων καὶ Κηδεμόνων τοῦ Γυμνα-
σίου καὶ Λυκείου.

Ἐπεξεργασία ὕλης: Θεόδωρος
Κατσουλάκος.

«Ο ΜΠΟΛΙΑΤΖΗΣ»

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

‘Ο συμπαθητικός μπάρμπα—Γιώργης, «ο Μπολιατζής» θά μάς άπασχολήση και τούτη τή φορά.

Κάποιο καλοκαίριατικο μεσημέρι ξάπλωσε για άνάπαυση. Ξαφνικά δέκρινε στή γωνιά του τοίχου κάτι να σαλεύη. Κοίταξε καλλίτερα και με κατάπληξι του είδε ένα τεράστιο φίδι, πού παρασυρμένο, φαίνεται, από τις εύωδιές..... του μπκακαλάρου είχε τρυπώσει μέσα. Κατατρομαγμένος πήδησε από τό κρεβάτι του και με δυο πηδιές βρέθηκε έξω. Τρέχοντας με μεγάλους διασκελισμούς βρέθηκε στο σπίτι του γείτονά του, του μακαρίτη του Γιώργη του Σωμή, και με δυνατές φωνές τούς ξύπνησε όλους.

—«Τι τρέχει μωρέ μεσημεράτηκα;», του είπε ο Σωμή;

—«Πωπώ! πωπώ! Άμάν! Ένα φίδι μιά όργυ.ά! Τρέμω όλόστεμνος! (δηλαδή σύγκορμος).

—«Και πού είναι μωρέ τό φίδι!»

—«Μέσα στο σπίτι μου! Χάθηκα ό έρμος! Πού να πάω τώρα;»

—«Άντε μωρέ σπίτι σου. Τό φίδι θάχη φύγει τώρα. Έκει θά κάθεται;».

—«Όχι! Όχι! Έκει είναι. Μόλις πάω θά με δαγκώση. Στρώσε μου έδω στο παρασκάλι ένα παληόρροχο να μείνω. Κάνε μου τι χάρη κυρ-Γιώργη!

Αυτό; ό διάλογος έγινε μεταξύ των δύο Γιώργηδων εκείνο τό μεσημέρι, υπό τά χάχανα όλης τής Σωμικής οίκογένειας, πού παρακολουθούσε τόν Μπολιατζή να τρέμη, να παρακαλή, και να κοιτάζη κάθε τόσο γύρω του μήπως.....τόν πήρε τό κατόπι τό φίδι. Τά παρακάλια όμως του Μπάρμπα—Γιώργη δέν έγιναν τελικά δεχτά από τόν Σωμή, γιατί αυτή ή άστεία ύπόθεση ι πιθανόν να τράβαγε πολύ. Τόν έπεισε τελικά ή μάλλον τόν εξαπέστειλε με τό ζόρι να πάη σπίτι του... ‘Ο καημένος ό Μπολιατζής με άργά και τρεμουλάρικα βήματα ξεκίνησε για τόν...Γολγοθά του.

Ύστερα από λίγο τά παιδιά του Σωμή παρασυρμένα από τήν περιέργεια, ξεκίνησαν ξοπίω του και με προφυλάξεις πλησίασαν τό σπιτάκι

του τρομοκρατημένου μπάρμπα—Γιώργη. Από μιά χαραμάδα του παραθυριού του είδαν τότε ένα κωμικότατο θέαμα. ‘Ο Μπολιατζής είχε τραβήξει στή μέση του σπιτιού ένα ψηλό κασσόνι, είχε στρώσει άπάνω ένα ρούχο και είχε ξαπλώσει μπρούμυτα. Έπειδή όμως τά πόδια του κρεμόντουσαν (πρώτο μπόι βλέπετε ό άνθρωπος), είχε δέσει από μιά κόρδα του σπιτιού μιά τριχιά, πού έφθανε στο ύψος του κασσονιού. Έκει είχε δέσει θηλειά και μέσα είχε περάσει τά περισεύοντα πόδια του, για να μην κρέμονται και τά φθάνει τό φίδι και δ’αρκώς τά κουνούσε. Τά μάτια του τά έστρεφε άνήσυχα προς όλες τις κατευθύνσεις. Ξεκαρδισμένα τά παιδιά στα γέλια έφυγαν και δηγήθηκαν τήν περιπέτεια του καλού του; γείτονα.

“Όλα όσα ξέρουμε για τόν μακαρίτην τόν Μπολιατζή έπρόδιδαν μίαν άγνή, μάν άκκοχη ψυχή, γεμάτη άφέλεια και καλωσύνη μ κρού παιδιού. Γι’ αυτό με συμπάθεα πάντα τόν θυμούνται, όσο; από έμά; τόν γνώρισαν.

Ο ΠΑΛΑΙΟΣ

ΟΙ ΣΛΑΒΟΙ ΣΤΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΣ

(Συνέχεια εκ τής 2ας σελίδος)

γωνίστηκε ό Νίκων ό μετανοείτε, θά δεχτούν τό Χριστιανισμό. Άλλωστε τά πολλά έρημοκκλήσια, ‘Αι-Θανάσης, ‘Αι-Γιώργης, ‘Αι-Δημήτρης, Σωτηρίτσα, ‘Αι-Σπυρίδωνας κ. ά. μόνο από τό άφυπνισμένο θρησκευτικό συναίσθημα πρέπει να εξηγηθούν, στην έπιθυμία να άπομονωθή τό κακό.

Αυτά είχαμε να σημειώσουμε για ένα θέμα, πού σφράγισε μ’ ένα σημάδι συκοφαντίας τήν ιστορία μας, σε μιά προσπάθεια να στηριχτούμε σε αντικειμενικά στοιχεία, να ξεφύγουμε από τήν έπιφανειακή πρόληψη και τά άκριτα συμπεράσματα, στα πλαίσια χρονικής και χωρικής στενότητας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΤΣΟΥΛΑΚΟΣ

ΧΤΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Η ΑΓΟΡΑ ΜΑΣ

Β.

Υποσχεθήκαμε στο προηγούμενο φύλλο πώς, συνεχίζοντας το σημειώμα μας «ή αγορά μας», θα κάναμε σ' αυτό το φύλλο μια μικρή ιστορική αναδρομή, θα βλέπαμε την αγορά μας όπως την είδαν οι παλιότεροι, θα την βάζαμε, εκείνη την παλιά, δίπλα στην σημερινή, θα θυμούμαστε πολλούς από τους καταστηματάρχες που έχουν φύγει πια από κοντά μας, θα αναφέραμε πολλά πράγματα σχετικά μ' αυτήν. Το κάνομε, όσο καλύτερα μπορεί να μās το επιτρέψει η στενότητα του χώρου.

Βασικά η αγορά μας δεν έχει αλλάξει, αν θέλουμε να συγκρίνουμε την τωρινή μορφή της με την λίγο παλιότερη· ή καλύτερα για άλλους έχει αλλάξει, για άλλους όχι. Πολλοί δεν προσέχουν, ή δεν θέλουν να προσέχουν τις λιγιστές άλλωστε αλλαγές, που τις έχουμε επιβάλει· οι δρόμοι της στρώθηκαν με τοιμένο πριν λίγα χρόνια, άρκετά νέα σπίτια ή καταστήματα χτίστηκαν ή ανακαινίστηκαν, άποκτησε περισσότερο πράσινο με τις νεραντζιές που μεγάλωσαν και το πλάτανο που άνδρώθηκε, άλλαξε λίγο το χρώμα της, θυμίζει πια πόλη.

Το Κοινοτικό μας κατάστημα μένει ακόμα στη θέση που ήταν εδώ και αρκετά χρόνια· δίπλα στο κουρείο του γνήσιου Ξηροκαμπιτή και γνωστού (τύπου) Γιάννη Συκιώτη. Το Φαρμακείο που σήμερα έχει ο κ. Θεοφ. Καλιάνης, μέχρι το 1936 ανήκε στον αείμνηστο Άλέξ. Σκουριώτη. Απέναντι ακριβώς, το υποδηματοποιείον του κ. Π. Καλλιανιώτη ήταν κάποτε καφενείο, ή «Φάρις» όπως λεγόταν, του μακαρίτη Νικ. Καραμπέλλα. Στο διπλανό σπίτι ήταν το ιατρείον του ιατρού Μεν. Ξανθάκου· ή αποθήκη του κ. Θ. Τάρταρη παλιότερα ήταν μονοπάλιον έλατος και ακόμα παλιότερα παντοπωλείο του Ν. Ξανθάκου. Στο υπόγειό της είχε τα κρασιά του, σειρές από βαρέλια, ο μακαρίτης Εύαγγ. Βολτής, που διακρινόταν για το σπινθηροβόλο πνεύμα του. Ήταν του Αγίου Δημητρίου, ημέρα που δοκιμάζουν τα κρασιά, όταν κι' ο

μπάρμπα Βαγγέλης κατέβηκε στο υπόγειο του γι' αυτό το σκοπό. Έκανε το σταυρό του και με τη σειρά έδοκιμάζε τα βαρέλια, όποτε ξαφνικά άνεβάνει τρέχοντας τα σκαλιά, τεντώνει τα δάχτυλά του προς το υπόγειο κάνοντας τη χειρονομία και φωνάζει: «Νά ρέ... ξίδια...!! Νά που θα ξαναβάλω' γώ κρασιά!!»... Και δεν ξανάβαλε... Το σημερινό μας Ταχυδρομείο είχε άλλοτε γνωρίσει δόξες σαν Ύποκατάστημα της Τραπεζής Λακωνίας. Φαρμακείο του μακαρίτη Κώστα Βολτῆ ήταν παλιά τό κομμωτήριο της δίδος Κ. Σολωμού. Ο «Πλάτανος», τό γνωστό παλιό καφενείο, γνώρισε πολλούς, πάρα πολλούς, επιχειρηματίες μέχρι τώρα που τό λειτούργει ο Εύαγγ. Παπαδάκος. Τό υπόγειο του καφενείου παλιότερα ήταν ταβέρνα του πατέρα του Σ.Β. Παπαδάκου. Δίπλα ένα νέο καφενείο έχει ξεφυτρώσει, των αδελφών Βασιλειάδη, εκεί που ο Π. Αεονταρίτης είχε κάποτε έμπορικό και παλιότερα καφενείο - ζαχαροπλαστείο ο κ. Σ. Δ. Παπαδάκος. Και τελειώνουμε για σήμερα με τό κρεπωλείο - έστιατόριο του Εύστρ. Παπαδημητρίου, που παλιότερα ήταν παντοπωλείο και έμπορικό κατάστημα των κ. Κ. Μπομπόση - Γενεράλη.

Άλλά θα συνεχίσουμε στο επόμενο φύλλο.

Γ. Θ. ΚΑΛΚΑΝΗΣ

Η "ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ.,

γ) Ο έσωτερικός εξωραϊσμός ήτοι: καθάρισμα των τοίχων από τα παλιά κατεστραμμένα χρώματα και νέος έλαιοχρωματισμός αυτών.

δ) Η άγιογράφησης εις τα κύρια μέρη του ναού και ίδια εις τον θόλον με τον Παντοκράτορα και εις τό Ίερόν με την Πλατυτέραν.

Και ε) ή έξασφάλισης της θερμάνσεως με κάπως συγχρονισμένα μέσα.

Φυσικά υπάρχουν και πολλές άλλες άνάγκες που συν τῶ χρόνῳ θα άντιμετωπισθοῦν. Για τις πιο πάνω όμως άνάγκες απαιτείται εκτός από την ντόπια ενίσχυσι και γενναία εισφορά των άπανταχοῦ Ξηροκαμπιτών, οι όποιοι προσέφεραν πολλά και διά τον έξωτερικόν εξωραϊσμόν και τους όποιους ευχαριστοῦμεν, ειδικά δέ την κ. Καραδόνη.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΤΑΡΗ

ΑΝΑΙΜΑΚΤΟΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ

Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΙΣ

Τὸν τελευταῖον καιρὸν συχνάκις ἀπασχολεῖται ὁ τύπος καὶ ἡ κοινὴ γνώμη, ἰδίᾳ τῆς ἐπαρχιακῆς Ἑλλάδος μὲ ἓν θέμα φλέγον: τὴν μετανάστευσιν. Γνώμαι πολλαὶ διατυποῦνται διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ φαινομένου ὅπως, φέρ' εἰπεῖν, αὐξήσις τοῦ ἐργατικοῦ ἡμερομισθίου, βελτίωσις τῆς βατότητος τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν καὶ διάνοιξις νέων, πλήρης ἠλεκτροφοτισμὸς καὶ ὑδρευσις τῶν χωριῶν καὶ ἀκόμη γενικωτέρα φροντίς διὰ τὴν αὐξήσιν καὶ ἀξιοποίησιν τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς. Πάντα ταῦτα ὁμως δὲν θὰ σταματήσουν παρὰ μόνον θὰ περιορίσουν τὸ μεταναστευτικὸν ρεῦμα. Καὶ εὐλόγως δημιουργεῖται τὸ ἐρώτημα: Τί πρέπει νὰ γίνῃ; Κυρίως πρέπει νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ βιομηχανία, ἡ ὁποία θὰ δημιουργήσῃ ζήτησιν ἐργατικῶν χειρῶν μὲ προσφορὰν ἐργασίας συνεχῆ καὶ ἐργατικῶν ἡμερομισθίων ὑψηλῶν. Οὕτως, ὅταν μία χώρα ἀπὸ τὸ στάδιον τῆς ἀναπτύξεως μεταπηδᾷ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν βιομηχανικῶν καὶ προηγμένων χωρῶν, ἀπαραιτήτως σημειώνεται μεταφορὰ ἐργατικῶν χειρῶν ἀπὸ τὸ ὑπαιθρον εἰς τὰς πόλεις. Λόγῳ ὁμως τῆς ἀσυγκρίτως μεγαλυτέρας αὐξήσεως τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἄλλων πλεον προηγμένων χωρῶν ὁδηγοῦνται αἱ ἐργατικαὶ χεῖρες εἰς τὰς χώρας αὐτὰς τὰς προσφερούσας ὑψηλότερα ἡμερομισθία καὶ καλυτέρους ὄρους ἐργασίας. Αὕτη εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς μεταναστευτικῆς πορείας τοῦ ἐργατικοῦ πληθυσμοῦ σήμερον ἐν Ἑλλάδι. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι κατὰ τὸ σημερινὸν μεταβατικὸν στάδιον τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας μας, τὸ ὁποῖον διανύομεν διὰ τῆς σημειουμένης ἐκβιομηχανίσεως καὶ τῆς ἐντάξεως τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν κοινὴν ἀγορὰν, ἀποτελεῖ ἐξαιρετικὰ ἐπικίνδυνον καὶ ζημιογόνον παράγοντα ἡ ἀραιώσις τῶν ἐργατικῶν χειρῶν συνεπειὰ τῆς μεταναστεύσεως. Διότι μία χώρα μὲ ἀρτιπαγῆ βιομηχανίαν ἔχει ἀνάγκην δι' ἓν χρονικὸν διάστημα μέχρις ὅτου ἀνδρωθῇ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ χαμηλοῦ κόστους

(Συνέχεια εἰς τὴν 8ῃ σελίδα)

Αὕτη εἶναι ἡ περίφημη «Τοῦρλα» τῆς Κομμουσῆς

Καὶ τί δὲν θυμίζει στοὺς πῶ παληοὺς! Πόσοι καὶ πόσες ἀπὸ τὴν ἄμορφη αὕτη ἐξέδρα δὲν ἀγνόησαν τὸν «Κάμπον»! Σ' αὐτὴν καθισμένες τ' ἀπογεύμασι ἄμορφες κοπελλιᾶς πλέαν τὶς δαντέλες τους καὶ κένταγαν τὰ προικιά τους. Ἄπ' αὐτὴν ἀκούγονταν τὰ βράδρια ἄμορφα τραγουδάκια, τότε κλέφτικα ἀπὸ καλλιφωνα παλληκάρια καὶ πότε ὑπέροχες καντάδες ἢ ρομάντζες ἀπὸ τοὺς νεαροὺς μουσόφιλους Σηροκαμπίτες παραθεριστές. Εἶχε ἡ «Τοῦρλα» ἀκόμη τὴν τιμὴ νὰ φιλοξενήσῃ στοὺς πέτρινους θρόνους τῆς καὶ τὸν πολὺ γνωστὸ (μὰ ἄτυχῳ) Κύπριο ποιητὴ Τεῦκρο Ἀνθία, προσκαλεσμένο ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Δημήτρη Βολτῆ καὶ ν' ἀκουστοῦν ἀπὸ κεῖ τὰ ἄμορφα ποιμνικὰ τραγούδια του μὲ συνοδεία τῆς κιθάρας τοῦ ποιητῆ καὶ τοῦ μανδολίνου τοῦ καθηγητῆ. Τώρα ἔρημη κι' αὕτη στέκει στήν ἴδια πάντα θέση καὶ θυμᾶται. Θυμᾶται τὶς παλιῆς τὶς δόξες τῆς καὶ τὶς διηγίεται στὰ λιγοστά πουλιά, τὰ μόνια πὺδ κάπου-κάπου τὴν τιμοῦν μὲ τὴν λιγόστιγμη συντροφιά τους. «Ο ΠΑΛΑΙΟΣ»

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΛΙΑΚΑΚΟΥ

Γυθείου.

Ἄλλος βεβαίως διέψευσε τοῦτο, ὡς ὑπερβολικόν, ὅταν ἠρωτήθη ὑπὸ τοῦ Ἰθωνοῦ.

Καὶ ἦτο τόσο σπουδαῖος ὁ Θεοδόσιος Λιακάκος, ὥστε νὰ φιλοξενῇ ἓνα Ἰθωνοῦ εἰς τὸν πύργον του.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοδοσίου ὁ πύργος περιήλθεν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Πέτρον. Οὐδὲν δὲ τοῦ τελευταίου Γεώργιος πρόωρος ἀποθνήσκων κατέλιπε τοῦτον εἰς τὴν σύζυγόν του καὶ τὸ τέκνον του Ἀναστάσιον.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΣΥΚΙΩΤΗΣ

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ

ΑΝΩΓΕΙΑ

Ἄνάγκαι ἄμεσοι

Εἰς τὸν περιωρισμένον καὶ πολύτιμον χώρον τῆς ἡμεριδῶς δυνάμεθα νὰ διαγράψωμεν τὰς ἀνάγκας τοῦ χωρίου μας ὡς ἀκολουθῶν:

Ἐνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα θέματα πού ἀντιμετωπίζει σήμερον τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον εἶναι τὸ τῆς τοποθετήσεως ὑδρομετρητῶν εἰς τὰς κοινοτικά; κρήνας πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀσκόπου χρήσεως τοῦ ὕδατος.

Ἄκολουθεῖ τὸ τῆς ὀλοκληρώσεως τοῦ ἔργου εἰς Σωτήρα, ἢ ἐπέκτασις τῶν τσιμενταυλάκων, ἢ κατασκευὴ Κοινοτικοῦ καταστήματος, ἢ δ ἀπλάτυνσις τῶν ἐντὸς τοῦ χωρίου ὁδῶν ὡς καὶ ἡ δ:άνοιξις νέων ἀγροτικῶν το.ούτων.

Ἐπάρχουν βεβαίως καὶ ἄλλαι, ἠρκέσθημεν ὅμως εἰς τὰς πλέεν ἀμέσους καὶ ἐλπίζομεν ὅτι ἡ Κρατικὴ μέριμνα, ἢ δραστηριότης τῶν κατοίκων δ:ὰ τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου καὶ ἡ βοήθεια τῶν ὁμογενῶν συντόμως θὰ τὰς καλύψουν.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΑΚΡΥΚΩΣΤΑ

ΓΟΡΑΝΟΙ

Τὸ θέμα, τὸ ὁποῖον δεσπάζει ὑπὸ ἐποψιν σημασίας, εἶναι τὸ τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ. Εἰς ἴσην δὲ μοῖραν εὑρίσκεται καὶ τὸ θέμα τῆς ὑδρεύσεως.

Ἄμφότερα ἀπησχόλησαν καὶ ἀπασχολοῦν εἰσέτι τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον καὶ τοὺς κατοίκους, πλὴν ὅμως ἀνευ ἀποτελέσματος.

Καὶ εἶναι ἀπορίας ἄξιον πῶς ἄλλα χωριά ἠλεκτροφωτίστησαν μὲ ὀλιγωτέρας προϋποθέσεις καὶ πῶς ἀκόμη δὲν ἐξηυρέθησαν τὰ ἀπαραίτητα χρήματα δ:ὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου τῆς ὑδρεύσεως. Ἡ ἐκκρεμότης τούτων ἐρμημεύεται μὲ τὴν λέξιν «ἐγκατάλειψις»

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΡΗΓΑΚΟΣ

ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ

— Λέγεται ὅτι τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἐλαιουργικοῦ Συνεταιρισμοῦ Παλαιοπαναγ.ἄς θὰ ἰδρῦση προσεχῶς πρότυπον ἐργοστάσιον ἐπεξεργασίας ἔλαιοκάρπου.

— Κατ' αὐτὰς ἤρχισεν ἡ ἀνέγερσις ἑτέρου κωδωνοστασίου εἰς τὸν ἱερόν νοόν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τοῦ χωρίου μας δαπάναις τῆς χήρας κ. Αἰκατερίνης Μωϋσάκου.

— Κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς αὐτοῦ ἀρχίζει ἡ μεγάλη τουριστικὴ κίνησις πρὸς τὸν Ταῦγετον δ:ὰ μέσου τῆς Παλαιοπαναγ.ἄς. Ἡδὴ ἀπὸ τοῦδε περατηρεῖται ζωηρὰ κίνησις τῶν διαφόρων περιηγητῶν, ἢ ὁποῖα, ὅσον εἶναι δυνατὸν νὰ προβλεφθῇ, τοὺς θερινοὺς μῆνας θὰ εἶναι ἀσυγκρίτως μεγαλύτερα.

ΜΑΡΙΟΣ ΣΑΧΛΑΣ

ΤΡΑΠΕΖΟΝΤΗ

Ἐκ τοῦ Κοινοτικοῦ Γραφείου Τραπεζοντῆς ἐξεδόθη ἡ ἀκόλουθος ἀνακοίνωσις:

Ἐχορηγήθη ὑπὸ τῆς Νομαρχίας δάνειον ποσοῦ ἑκατὸν εἴκοσι πέντε χιλιάδων δραχμῶν διὰ νέαν γεώτρησιν εἰς θέσιν «Τοῦφα», πρὸς ἀνεύρεσιν ὕδατος.

Ἡ γεώτρησις θὰ ἀξιοποιηθῇ, ἐφ' ὅσον τὸ νερὸ εἶναι κατάλληλον διὰ τὴν ὑδρευσιν τοῦ χωρίου, τοῦ ὁποῖου τὸ δίκτυον ὑδρεύσεως θὰ χρηματοδοτήσῃ ἡ Κοινωνικὴ Πρόνοια.

Ἐπίσης ἐδόθη δάνειον εἴκοσι πέντε χιλιάδων δραχμῶν διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ἀντλητικοῦ συγκροτήματος τῆς παλαιᾶς γεωτρήσεως.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΛΙΑΚΑΚΟΣ

ΚΑΤΣΟΥΛΕΪΚΑ

Πληροφορούμεθα ὅτι οἱ ἐγκατεστημένοι εἰς τὸ Τορόντο τοῦ Καναδᾶ Λ. Ἀθανασόπουλος καὶ Ν. Κατσουλάκος συγκεντρῶνουν χρήματα διὰ

ΞΗΡΟΚΑΜΠΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

— Άρχισε τὸ καλοκοίρι. Αὐξήθηκε ἡ κίνηση στὸ χωριό. Τὰ τραπεζάκια στὴ πλατεία πῆραν θέση κι ἡ πλατάνια βρίσκεται στὶς δόξες τῆς.

— Εὐχαριστοῦμε ὄλους ὄσους μᾶς συμπαραστάθηκαν στὴν ἔκδοση τῆς ἔφημερίδος μας καὶ εἰδικὰ τούς: Γ. Σολωμόν, Πρόεδρον τῆς Κοινότητος, Π. Κομνηνόν, Γ. Καράμπελαν, Δ. Σολωμόν καὶ Γ. Ματθαίου.

— Μὲ ἀληθινὴ μεγαλοπρέπεια γιορτάστηκε ἡ μνήμη τῆς ἐκκλησίας μας. Τὸ βράδυ δόθηκε κι ὁ καθιερωμένος χορός, τὸν ὁποῖο ἐτίμησε μὲ τὴ παρουσία του κι ὁ Δ.ο.κητῆς τοῦ ΚΕΕΜ ταξίαρχος κ. Κωνσταντίνου

— Ἡ ποδοσφαιρική ὁμάδα μας «ΑΠΟΛΛΩΝ» στὴ τελευταία συνάντησή τῆς ἐνίκησε τὸν Κεραυνὸν τῆς Σκοῦρας μὲ 1-0.

— Μὲ τὴν ἀξέπαινη προσπάθεια τοῦ Δ.ο.κητ.κοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἀπόλλωνος δημιουργεῖται φ.λαρμονική στὸ χωριό μας. Μπράβο στοῦς πρωτεργάτες.

— Γ.ὰ τὴ β.βλ.οθήκη τοῦ Γυμνασίου μᾶς ἀπέστειλε ὁ κ. Ν. Σολωμός δύο β.βλία. Τὸν εὐχαριστοῦμε.

— Ὁ καρὸς φέτος εὐνόησε τὶς ἐληές πολὺ. Προμηνύεται μεγάλη «λαδὰ» κι ἴσως αὐτὸ ἀνακόψῃ λίγο τὸ ἔντονο μεταναστευτικὸν ρ.ῥα.

— Ἡ Κουμουστὰ αὐτὸ τὸ καλοκαίρι θὰ γνωρίσῃ παλιὰς δόξας. Καθηγητῆς, μαθητῆς καὶ γονεῖς θὰ παραθερίσουν ἐπὶ ἓνα δεκαπενθήμερο σὲ μᾶς προσπάθεια νὰ ζωντανευτῇ τὸ παρελθόν.

— Τὸ γνωστὸ θεσπικὸ ἔργο τοῦ Δ. Ψοθᾶ «Φω.άζε ὁ κλέφτης» παίχτηκε τελευταίως ἀπὸ τοῦς μεθητῆς τοῦ Γυμνασίου μας στὰ χωριά Ἀνώγεια καὶ Δροφνὶ μὲ πολλὴ ἐπιτυχία.

Ἡ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΙΣ

ἐργασίαν. Τοιοῦτοτρόπως θὰ δυνηθῇ νὰ ἀντιπεξέλθῃ, ἀπὸ πλευρᾶς συναγωνιστικότητες ἐναντι τῶν βιομηχανικῶς ὑπερτέρων κρατῶν. Εἶναι ὁμως γνωστὸν ὅτι ἡμεῖς σήμερον ἀντιμετωπίζομεν εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ μέγα πρό-

ΤΑ ΝΕΑ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΜΑΣ

τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκκλησίας μας. Χρήματα μέχρι στιγμῆς ἔχουν προσφέρει οἱ κάτωθι: Π. Χατζάκος, Λ. Ἀθανασόπουλος Ν. Κατσουλάκος καὶ Π. Κατσουλάκος. Σ' ὄλους αὐτοὺς ἀπευθύνουμε ἓνα μεγάλο εὐχαριστῶ.

Π. ΣΚΛΗΡΟΣ

ΚΑΜΙΝΙΑ

Ἐδῶ καὶ μερικὸς μῆνας συνεπληρώθη ὁ ἠλεκτροφωτισμὸς τοῦ χωριοῦ. Ἡ δὲ ὕδρευσις ἔχει ἐπιτευχθῆ πρὸ ἐτῶν. Ὑπολείπεται ἡ καλύτερευσις τοῦ ὁδ.κοῦ δ.κτύου καὶ τότε θὰ εἴποῦμε ὅτι ἐδὴμ ουργήθησαν αἱ βασικαὶ προϋποθέσεις τῆς ζωῆς τῶν κατοίκων.

Λ. ΣΙΛΑΜΑΚΟΥ

ΠΟΤΑΜΙΑ

Ἡ προνομιακὴ θέσις τῆς Ποταμιᾶς, τὸ θαυμάσιον κλίμα, ὁ ἠλεκτροφωτισμὸς καὶ ἡ ὕδρευσις τὴν ἔχουν καταστήσει αὐτάρκη γεν κῶς. Ὑπολείπεται κυρίως ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁδικοῦ δ.κτύου, ἡ ὁποία μᾶλλον θὰ βραδύνη. Ὁ ἐκπατρισμὸς ὁμως τῶν κατοίκων τῆς εἶναι τὸ πλέον ἀνησυχητικὸν καὶ δυσεπίλυτον πρόβλημα.

Λ. ΠΑΠΑΔΑΚΟΥ

βλημα, διότι δὲν ἐξεμεταλλεύθημεν, ὅσον ἦτο καιρὸς, τὸν περιγόντα ἐργασία μὲ ἐπακόλουθον οἱ ἐργάται μας νὰ προσφέρουν τὴν φτηνὴν ἐργασίαν τῶν εἰς χώρας, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς μεγάλην βιομηχανικὴν ἀναπτυξίν καὶ οὕτως ἀθελήτως οἱ μεταναστεύσαντες νέοι μας νὰ ἀξάνουν τὴν συναγωνιστικὴν ἱκανότητα τῶν βιομηχανιῶν ξένων χωρῶν.

Αὐτὴ εἶναι δυστυχῶς ἡ κατάστασις, τὴν ὁποῖαν ἀντιμετωπίζομεν ἡ ἐπαρχία καὶ εἰδικῶς ἡ ἰδικὴ μας, ἡ ὁποῖα εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ὀδηγήσῃ εἰς σοβαρὰν οἰκονομικὴν καὶ ἐθνικὴν κρίσιν, μόλις σήμερον διαφαινομένην.

— Κ.